

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Pásztor Mihály*
Cím: *Egy visszavonuló újságíró emlékei*
Forrás: *Magyar Hírlap*

Bp. 1937 XI. 21.

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Vérszi József

Idő

1937

Személy

Helyszám

EGY VISSZAVONULÓ UJSÁGÍRÓ EMLÉKEI

Mindössze öt évvel fiatalabb, mint az öreg Pester Lloyd és maholnap nyolcvan esztendőös lesz Vérszi József, aki három héttel ezelőtt búcsút mondott a szerkesztői asztalnak. Hatvanesztendőös újságírói pálya lázas, zaklatott, pihenő nélkül való munkája áll mögötte s pihenésre vágyott. Hatvan esztendő nem tudja elkoptatni ezt a ragyogó tollú, nagyszerű publicistát, kinek minden írása érdekes ma is: friss és fordulatos. Ötletei sziporkázók, maliciái sebeznek. Nem fáradt el a munkában, csak a doktorok parancsoltak rá, hogy lassítani kell a tempót.

Szegény filozopter volt, mikor hatvan évvel ezelőtt belecsöppent az újságírásba. Szenvedéssel, küszködéssel volt kiköveze az az út, melyen karrierje elindult; de mikor aztán nekilendült: tehetsége, temperamentuma, egyénisége legázolt, elsepert útjából minden akadályt. Poétának indult. Két verseskönyv hátán bukkant föl az ismeretlenség tengeréből. A poétából nagyon sok megmaradt benne. Ma is szereti a verseket és cikkeiből olykor kieseng-bong a ritmus. Színe, muzsikája van az írásainak.

Érdekes, változatos, színes volt Vérszi József pályafutása, míg a *Traviata* és a *Bánatok dalai*-nak költője érkezett a mához. Ez a küzdelmes és változatos élet érdemes lett volna regényíró tollára és Vérszi József bizonyára meg is írta volna a saját élete regényét, ha hatvan esztendő alatt ideje lett volna rá. Mert kétségtelen, hogy regényt is tud írni. Aminthogy tudott finom esszét írni *Kecskeméthy* Aurélról, aminthogy volt poéta, volt publicista, temperamentumos és ötletes szónok, elsörendű politikus és tudós is egyszemélyben. Polihisztornak tartják, akik közelebbről ismerik, csak azt nem érti senki, mikor tanulta össze azt a sok-sok mindent, amit tud, mert hiszen annyit írt és szerkesztett, hogy az ember azt hinné: nem volt rá ideje, hogy — olvasson.

Negyvennégy évvel ezelőtt a *Pesti Napló* főszerkesztője lett. Két esztendővel utóbb otthagya a *Pesti Naplót* és tizenhét barátjával megalakítja a *Budapesti Naplót*, mely újszerűségével megváltoztatja a magyar újságírást és lapésinálást. Negyven esztendővel ezelőtt választják meg először képviselőnek. 1905-ben a Fejérváry-kormány sajtófőnöke lesz és rá egy esztendőre már vissza is lép. Berlinbe költözik; megalakítja

(145) (Köt. v. füz.) (Oldal)
a *Jungungar* című folyóiratot. Gyönyörűen lefordítja németre a *Bánk bánt*, melyet Berlinben nagy sikerrel adnak elő. Huszonhét esztendővel ezelőtt jött vissza ismét Pestre. Megalapítja a rövidéletű *Budapesti Pressét* és huszonöt esztendeig a *Pester Lloyd* főszerkesztője. Ez a száraz foglalatja Vérszi József élete folyásának, de ezek a dátumok csak mérföldkövek, mert hogy miként élt, hogyan élt, mit dolgozott?! Arról nem informálnak ezek az évszámok, arról még csak fogalmat sem alkothatott az, ki nem ismerte ezt az érdekes, nagyon tehetséges és nagyon temperamentumos embert, aki mindenhez ért a világon, de mégis csak az újságírás az, amihez legjobban ért. Vérszi lapot alapít pénz nélkül; politizál mandátum nélkül; párbajozik másokért; akciokat indít meg, obstruációkat szerel le; kibontakozási formulákat eszel ki. Még csak nem is nagyon régen dolgozott, mint egy gőg-gép, kora reggeltől hajnalig és lefekvés előtt pihenőnek még elolvasta eredetiben *Anny Vivantinak*, vagy *Verlainenek* egy-egy versét. Lelke mélyen rebellis, lázadó. Ilyen volt már a pályája kezdetén és ilyen ma is. A temperamentuma, gőgös természete, tehetsége, fölényes tudása ezt diktálják rá. Sok a barátja, még több a tisztelője. Így volt ez mindig, mióta az újságírói pályán dolgozik, de a sok barát és a sok tisztelő mellett mindig szüksége volt rá, hogy ellenségei is legyenek. Nem tudott náluk nélkül élni, csak

mostanában, néhány rövid esztendő óta, mióta bölcs, megértő szemével, lehiggadt temperamentumával szemléli a világ folyását, Vérszi eljutott ama kevesek közé, kiket mindenki ismer és ami szót kimondanak, az érdeklődés ezer, meg ezer finom csatornáján át lopózik be öntudatlan és észrevétlen a közvélemény elhatározásaiba.

Kár, hogy nem írta meg a memoárjait. Nagy időt ért meg és temérdek híres, divatos és érdekes emberrel hozta össze a sors. Mikor tíz esztendővel ezelőtt jubilált, fent jártam nála a szerkesztőségben s akkor kedves dolgokat beszélt *Ferenc József*-ről. Végtelen szeretettel mesélt az öreg királyról.

— A Széll-féle obstruáció idejében történt — mondotta Vérszi —, a király egy darabig türelmesen várt, hogy majd csak vége szakad az obstruciónak. Egyszer aztán, úgy április tájban, fölrendelte Bécsbe Széll Kálmánt.

— Kedves Széll — mondta neki —, mit gondolsz, mikor lesz ennek vége, mert én már unom?!

— Felsőleges uram! Bizony ez még el fog tartani egy darabig, de az a meggyőződésem, hogy Péter-Pálkor mégis csak vége lesz. Péter-Pálkor kezdődik az aratás és nincs az az obstruáció, mely ilyenkor Pesten tudná tartani a képviselőket. Jó gazdának ilyenkor otthon a helye. Az azonban nem ártana, ha az udvar néhány bétre lejönné Pestre és felséged adna néhány udvari ebédet.

A király megértően hallgatta *Szell* Kálmán argumentációit. Az udvar csakugyan lejött Budapestre és volt néhány udvari ebéd is. Érdekesekek voltak ezek az udvari ebédek — mondja *Vésci*. — Az asztalfőn ült az öreg király, ki meghagyta, hogy nagyon vigyázni kell, hogy a képviselő urak pohara állandóan tele legyen. A király előtt ott volt a terítés tervrajza, úgyhogy őfelsége pontosan tudta: hol ki ül és nagy érdeklődéssel vigyázta, hogy a lakájok pontosan szolgálják-e ki a vendégeit. Az ilyen udvari ebédre természetesen ránehezedik az elikett. Az ebéd elején halálos csend. Senki hangos szót ki nem merne ejteni a száján. Később azonban, a második és harmadik pohár bor után fölengedett a jég. A képviselő urak egyre hangosabban csevegtek, sőt később már — mint a király mosolyogva konstata-
lta — egyik-másik, udvari etiketthez nem szokott képviselő, át-átbeszélgetett az asztalon keresztül a vis-à-vis-jával. Asztalbon-
lás után a szomszéd teremben szolgálják fel a feketekávét a lakájok és a király cercle-t tartott. Patkóalakban állottak fel a képviselők, rang szerint egymásután. A patkó egyik vége a volt miniszterekkel és a való-
ságos belső titkos tanácsosokkal kezdődött. A királynak mindenkire volt egy-egy szava, de körülbelül mindenkitől ugyanazt kér-
dezte, hogy mikor lesz és mi lesz a vége az obstrukciónak.

— Én akkoriban *Münnich* Auréllal elő-
adója voltam annak a honvédelmi tárcának,
amelyet megobstruáltak. A király, mikor
megszólított, elmondta, hogy nagyon sajnál,
hogy az obstrukció alatt nekem állandóan
fönn kell ülnöm az előadói asztalnál.

— Ön bizonyára unatkozik! — mondta
mosolyogva.

— Nem, felség, nem unatkozom, mert
olvasnivalót viszek magammal.

A félkör végén állott *Bolgár* Ferenc utász-
kapitányi egyenruhában. *Bolgár* Ferenc új
ember volt a politikában és nem tudta,
hogy az udvari ebédeken a volt katonatisz-
teknek is frakkban kell megjelenniök. *Bol-
gár* tiszti egyenruhájában jelent meg és
mikor a király *magyar* nyelven kérdezte
meg tőle, hogy mit gondol, mi lesz a vége
az obstrukciónak, *Bolgár* németül felelt.

— Miért beszél velem németül a képviselő
úr?! — mondta neki mosolyogva a király. —
Én itt nem a legfelsőbb hadúr vagyok, ha-
nem a *magyar király*. Itt velem magyarul
kell beszélni.

Így oktatta ki *Ferenc József* *Bolgár* Fe-
rencet arról, hogy miképpen kell visel-
kednie egy magyar képviselőnek, ha a *ma-
gyar királlyal* áll szemközt.